

Sygnatura akt I Ns 1092/14

POSTANOWIENIE

Dnia 20 stycznia 2015 r.

Sąd Rejonowy w Oleśnicy I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: **SSR Ryszard Jaworski**

Protokolant: Katarzyna Czerniawska

Po rozpoznaniu w dniu 20 stycznia 2015 r.

przy udziale stron:

wnioskodawca: **K. K. (1)**

uczestnicy postępowania: **G. K. (1), K. K. (2), K. K. (3), A. W.**

sprawy **o stwierdzenie nabycia spadku**

POSTANAWIA

I. stwierdzić, że spadek po spadkodawcy którym jest:

H. K.

- imiona rodziców spadkodawcy: K., M.
- nazwisko rodowe spadkodawcy: G.
- data śmierci spadkodawcy: 25 lutego 2012 r.
- miejsce ostatniego stałego zamieszkania spadkodawcy: M.

na podstawie ustawy nabyli:

- mąż C. K.
- syn K. K. (1)
- syn W. K. po **1/3** części;

II. stwierdzić, że spadek po spadkodawcy którym jest:

C. K.

- imiona rodziców spadkodawcy: F., A.
- nazwisko rodowe spadkodawcy: K.
- data śmierci spadkodawcy: 1 sierpnia 2013r.
- miejsce ostatniego stałego zamieszkania spadkodawcy: M.

na podstawie ustawy nabyli:

- syn K. K. (1)

- syn W. K. po $\frac{1}{2}$ części.

Z./:

1. (...)

2. (...)

- (...)

- (...)

20 stycznia 2015 r.

I Ns 1092/14

UZASADNIENIE

Wnioskodawca wniósł o stwierdzenie nabycia spadku po dwojgu spadkodawców wskazując, że jeden z nich pozostawił testament, który jednak znajduje się w posiadaniu innego członka rodziny.

Wnioskodawca wskazał, że do kręgu spadkobierców po pierwszym spadkodawcy należy mąż i dwoje synów, a po drugim dwoje synów.

W toku postępowania ustalono następujący stan faktyczny:

H. K. zmarła 25.02.2012r. i w chwili śmierci pozostawała w związku małżeńskim z C. K.. Ze związku tego pochodziło dwoje dzieci W. K. i K. K. (1). Zmarła nie miała innych dzieci w tym pozamałżeńskich, przysposobionych, czy zmarłych wcześniej. Za jej życia nie były zawierane żadne umowy dotyczące dziedziczenia, a spadkobiercy nie składali oświadczeń o przyjęciu lub odrzuceniu spadku. Spadkodawczyni nie sporządziła też testamentu.

Syn spadkodawczyni W. K. zmarł 19.03.2014r. pozostawiając żonę G. K. (1) i troje dzieci: K. K. (2), A. K. (1) i K. K. (3).

Dowód:

akt zgonu k. 7 i 5

zapewnienie spadkowe k. 24

C. K. zmarł 01.08.2013r. i w chwili śmierci nie pozostawał w związku małżeńskim. Miał dwoje dzieci W. K. i K. K. (1). Nie miał innych dzieci w tym przysposobionych, czy zmarłych wcześniej. Nie były za jego życia zawierane żadne umowy dotyczące dziedziczenia, a żaden ze spadkobierców nie składał oświadczeń o przyjęciu lub odrzuceniu spadku.

Spadkodawcą przed śmiercią opiekował się głównie syn W. K., który w lipcu 2013r. przygotował tekst testamentu dla ojca spisując go własnoręcznie. Dokument ten został przedstawiony spadkodawcy przez G. K. (1), która też zaprosiła do tej czynności dwie sąsiadki: I. K. i I. J..

Przygotowany tekst testamentu przeczytała G. K. (1), a C. K. złożył pod nim podpis, jak też podpisy złożyły sąsiadki wezwane w charakterze świadków. Testament ten przechowywała G. K. (1), która też złożyła go w sądzie spadku.

Spadkodawca chorował na nadciśnienie i w końcowym etapie życia był osłabiony, ale zawsze był sprawny fizycznie i psychicznie - choć mógł mieć pewne problemy z pisaniem czy czytaniem.

Dowód:

zeznanie G. K. k. 25

K. K. k. 25

A. K. – W. k. 25

K. K. k. 26

testament – archiwum, kopia k. 23

Testament sporządzony przez C. K. został otwarty i ogłoszony w dniu 20 stycznia 2015r.

Dowód:

protokół otwarcia k. 25

XXX

W istocie ustalony stan faktyczny dotyczący kręgu spadkobierców ustawowych po obojgu zmarłych spadkobiercach nie był sporny – a zapewnienie spadkowe złożone w sprawie w pełni korespondowało z dokumentami w postaci aktów stanu cywilnego.

Tym samym zaś, zważywszy, że H. K. nie pozostawiła testamentu

– o kręgu osób dziedziczących orzeczono na podstawie art. 931 § 1 kc. Powołany przepis przewiduje bowiem, że w pierwszej kolejności powołane są z ustawy do spadku małżonek i dzieci spadkodawcy – którzy dziedziczą w częściach równych. Tym samym znalazło to odbicie w treści punktu I postanowienia – z tym zastrzeżeniem, że jako spadkobiercę ujęto nieżyjącego W. K., który zmarł był po otwarciu spadku. Krąg spadkobierców ustala się zaś zawsze według stanu z daty otwarcia spadku - a krewni zmarłego spadkobiercy występują jedynie w charakterze uczestników, „reprezentując jego interes w toku postępowania”.

W oparciu o cytowany wyżej przepis ustaniu uległ też krąg spadkobierców ustawowych po C. K. – po którym, w ustalonej sytuacji faktycznej, dziedziczą jego dzieci w częściach równych.

Odnosząc się natomiast do tego spadkodawcy, to należy wskazać, że ustawowy porządek dziedziczenia ustępuje pierwszeństwa dziedziczeniu testamentowemu – o ile oczywiście spadkodawca sporządził ważny testament. Nie ma przy tym znaczenia wola stron co do tego porządku dziedziczenia (jak w niniejszej sprawie, gdzie wszyscy wnieśli o stwierdzenie nabycia spadku z testamentu) – gdyż zgodnie z art. 670 kpc sąd z urzędu bada kto jest spadkobiercą.

Odnosząc się zatem do przedłożonego do akt dokumentu, należy wskazać, że niewątpliwie złożony testament nie jest testamentem zwykłym. Ten może być bowiem sporządzony skutecznie tylko w ten sposób, że spadkobierca sporządzi go w całości pismem ręcznym, podpisze i opatrzy datą – co normuje art. 949 § 1 kc.

Złożony testament nie został spisany przez spadkodawcę, a zatem należało go rozważyć w kontekście dyspozycji art. 952 kc, który przewiduje, że w sytuacji „istnienia obawy rychłej śmierci, albo gdy zachowanie zwykłej formy testamentu jest niemożliwe lub utrudnione, spadkodawca może oświadczyć swą wolę ustnie przy jednoczesnej obecności co najmniej trzech świadków.

Z niespornych ustaleń faktycznych poczynionych w oparciu o zeznanie uczestników (co znajduje też potwierdzenie w treści samego testamentu) wynika zaś, że nie był spełniony warunek obecności trzech świadków. Wprawdzie przy czynności tej była obecna także G. K. (1), ale art. 957 §1 kc, przewiduje, że nie może być świadkiem testamentu osoba dla której w testamencie przewidziano jakąkolwiek korzyść, ani małżonek tej osoby. Skoro testament jako

spadkobiercę wskazał męża G. K. (1) o to tym samym nie mogła być ona świadkiem testamentu. W tej zaś sytuacji nie był spełniony wymóg formalny pozwalający na uznanie testamentu za skuteczny. Ubocznie można też dodać, że dla skuteczności testamentu ustnego konieczne jest złożenie oświadczenia o powołaniu do spadku ustnie przez spadkobiercę. Tymczasem z zeznań samej G. K. (1) wynika, że spadkodawcy odczytano tylko treść testamentu, a on złożył na tym dokumencie podpis.

Każda z tych przesłanek samoistnie powoduje, że złożony do akt testament nie może być uznany za wyraz ostatniej woli zmarłego spadkodawcy - a tym samym także co do niego miało zastosowanie dziedziczenie w porządku ustawowym. To, że pominięty w testamencie wnioskodawca godził się z treścią testamentu (domagając się tylko zachowku) nie ma w tej sytuacji żadnego znaczenia procesowego.

Przedstawione wyżej argumenty pozwalają też na odstąpienie od omawiania kwestii istnienia przesłanek do sporządzenia testamentu szczególnego – gdyż bez względu na dokonane ustalenia, rozstrzygnięcie sprawy nie mogło by być odmienne.

Z/

-(...)

- (...)

02.02.2015r.